

OBSAH

Seznam zkratk	XI
O autorech	XIII
Úvod	XIV
1 Základní principy daně z příjmů fyzických a právnických osob	1
1.1 Vymezení pojmu „daň“	1
1.2 Legislativní východiska	2
1.3 Členění zákona o daních z příjmů	3
1.4 Další právní předpisy související se zdaněním příjmů fyzických a právnických osob	4
1.5 Daňové subjekty	6
1.5.1 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob	7
1.5.2 Poplatníci daně z příjmů právnických osob	8
1.5.3 Smlouvy o zamezení dvojího zdanění	9
1.5.4 Zdroj příjmů u nerezidentů	9
1.6 Registrace k daním z příjmů	11
1.6.1 Registrační povinnost poplatníka daně z příjmů fyzických osob	12
1.6.2 Registrační povinnost poplatníka daně z příjmů právnických osob	13
1.6.3 Registrační povinnost plátce daně	13
1.7 Registrace u správy sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny	14
1.8 Zdaňovací období	14
1.9 Daňové přiznání k dani z příjmů a lhůty pro jeho podání	16
1.9.1 Povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob	19
1.9.2 Povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob	21
1.10 Vyměření daně	22
1.11 Doměření daně	23
1.12 Lhůta pro stanovení daně	25
1.13 Úprava prekluzivní lhůty v § 38r ZDP	29
1.14 Splatnost daně	30
1.15 Zálohy na daň	31
1.16 Lhůta pro placení daně	33

2	Metodika stanovení základu daně a daňové povinnosti fyzických a právnických osob	35
2.1	Metodika stanovení základu daně a daňové povinnosti u poplatníků – fyzických osob	35
2.1.1	Příjmy ze závislé činnosti (příjmy ze zaměstnání a funkční požitky)	45
2.1.1.1	Vymezení příjmů, které jsou předmětem daně	45
2.1.1.2	Nepeněžní příjmy, které jsou předmětem daně	47
2.1.1.3	Příjmy, které nejsou předmětem daně	48
2.1.1.4	Příjmy, které jsou od daně osvobozeny	50
2.1.1.5	Stanovení základu daně	52
2.1.1.6	Prohlášení k dani	55
2.1.1.7	Výpočet zálohy na daň dle § 38h ZDP	56
2.1.1.8	Samostatný základ daně podle § 6 odst. 4 ZDP	57
2.1.1.9	Roční zúčtování záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění	65
2.1.2	Příjmy ze samostatné činnosti	65
2.1.2.1	Stanovení obecného základu daně	67
2.1.2.2	Evidence nezbytná pro zjištění základu daně	67
2.1.2.3	Podmínky vedení účetnictví u fyzických osob	67
2.1.2.4	Podmínky vedení daňové evidence u fyzických osob	69
2.1.2.5	Vedení záznamů o příjmech a evidenci pohledávek	71
2.1.2.6	Daň stanovená paušální částkou	73
2.1.2.7	Problematika podnikání manželů	74
2.1.3	Příjmy z kapitálového majetku	75
2.1.4	Příjmy z nájmu	75
2.1.5	Ostatní příjmy	76
2.2	Metodika stanovení základu daně a daňové povinnosti u poplatníků – právnických osob	79
2.2.1	Obecné principy stanovení základu daně a daňové povinnosti	79
2.2.1.1	Obecný základ daně	83
2.2.1.2	Samostatný základ daně	84
3	Nezdanitelné části základu daně a položky snižující základ daně	87
3.1	Nezdanitelné části základu daně	87
3.1.1	Bezúplatná plnění (dary)	87
3.1.2	Úroky z hypotečního úvěru či z úvěru ze stavebního spoření	92
3.1.3	Příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření a další obdobné produkty	98
3.1.4	Příspěvky na soukromé životní pojištění	101

3.1.5	Členské příspěvky odborové organizaci	104
3.1.6	Úhrada za zkoušky ověřující další vzdělání.	104
3.1.7	Závěrečné poznámky k nezdanitelným částem základu daně u fyzických osob	105
3.2	Položky odčitatelné od základu daně	105
3.2.1	Daňová ztráta.	105
3.2.1.1	Základní podmínky uplatňování daňové ztráty dle § 34 odst. 1 a § 38n ZDP	106
3.2.1.2	Specifické podmínky uplatňování daňové ztráty dle § 38na ZDP	107
3.2.2	Výzkum a vývoj	110
3.2.3	Podpora odborného vzdělávání	113
3.2.3.1	Pořízení majetku na odborné vzdělávání	114
3.2.3.2	Výdaje vynaložené na žáka nebo studenta	115
3.2.4	Položky snižující základ daně pro veřejně prospěšné poplatníky	115
3.2.5	Závěrečná poznámka k položkám odčitatelným od základu daně u fyzických osob	115
4	Slevy na dani pro fyzické a právnické osoby	117
4.1	Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	117
4.2	Investiční pobídky.	119
4.3	Osobní slevy na dani.	121
4.3.1	Sleva na poplatníka	121
4.3.2	Sleva na manžela/manželku.	122
4.3.3	Sleva na invaliditu.	124
4.3.4	Sleva pro zdravotně postižené.	124
4.3.5	Sleva na studenta.	124
4.3.6	Sleva za umístění dítěte.	127
4.3.7	Sleva na evidenci tržeb	128
4.3.8	Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	129
4.4	Závěrečné poznámky ke slevám na dani u fyzických osob	133
5	Principy posuzování daňové účinnosti vybraných výdajů (nákladů)	135
5.1	Obecné principy posuzování účinnosti daňových výdajů (nákladů) ..	135
5.2	Nakládání s majetkem poplatníka z hlediska daně z příjmů	138
5.2.1	Odpisy dlouhodobého majetku	138
5.2.1.1	Odpisovaný dlouhodobý hmotný majetek	139
5.2.1.2	Odpisovaný dlouhodobý nehmotný majetek	141
5.2.1.3	Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku	142
5.2.2	Problematika zásob z hlediska daně z příjmů	143

5.2.3	Daňové odpisy hmotného majetku odpisovaného dle účetních předpisů metodou komponentního odpisování	146
5.2.4	Vyřazení majetku a s tím spojené daňové důsledky	148
5.2.4.1	Vyřazení odpisovaného dlouhodobého hmotného majetku	148
5.2.4.2	Vyřazení neodpisovaného dlouhodobého hmotného majetku	152
5.2.4.3	Vyřazení odpisovaného a neodpisovaného dlouhodobého nehmotného majetku	152
5.2.5	Tvorba rezervy na opravy hmotného majetku	153
5.3	Finanční leasing versus nájem	156
5.3.1	Podmínky pro uznání finančního leasingu ve výdajích (nákladech) poplatníka	156
5.3.2	Nájem	167
5.3.3	Technické zhodnocení majetku provedené nájemcem	167
5.3.4	Technické zhodnocení provedené na majetku pořízeném na finanční leasing	175
5.3.5	Technické zhodnocení majetku u podnájemce	176
5.4	Pravidla nízké kapitalizace	177
5.4.1	Jak určit vztah spojitosti mezi dlužníkem a věřitelem?	179
5.4.2	Jak určit výši nedaňových úroků, resp. finančních výdajů (nákladů)?	181
5.4.3	Úroky placené do zahraničí z hlediska testu nízké kapitalizace	187
5.5	Paušální výdaj na dopravu	189
5.6	Opravné položky k pohledávkám a odpis pohledávek	191
5.6.1	Opravné položky k pohledávkám	191
5.6.1.1	Opravné položky za dlužníky v insolvenčním řízení (§ 8 zákona o rezervách)	192
5.6.1.2	Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. 12. 1994 (pohledávky tzv. nového bloku podle § 8a zákona o rezervách)	193
5.6.1.3	Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám po splatnosti rozdělené podle rozvahové hodnoty k datu jejich vzniku (§ 8c zákona o rezervách)	195
5.6.1.4	Opravné položky z titulu ručení za celní dluh (§ 8b zákona o rezervách)	196
5.6.2	Odpis pohledávek	198

6	Transformace výsledku hospodaření na základ daně poplatníka. . .	201
6.1	Základní princip.	201
6.2	Úpravy výsledku hospodaření a základu daně v rámci daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob.	203
6.3	Praktické příklady	211
7	Specifické daňové případy u fyzických osob	215
7.1	Specifika stanovení základu daně včetně povinnosti platit sociální a zdravotní pojištění	215
7.1.1	Optimalizace daňové povinnosti	215
7.1.1.1	Rozdělování společných příjmů a výdajů	215
7.1.1.2	Výpočet příjmů spolupracujících osob	218
7.1.2	Základní povinnosti z hlediska sociálního a zdravotního pojištění.	219
7.2	Problematika přechodu z uplatňování skutečných výdajů (nákladů) na paušální výdaje a naopak	221
7.2.1	Úpravy rozdílu mezi příjmy a výdaji v důsledku změny způsobu uplatňování skutečných výdajů na paušální výdaje	222
7.2.2	Úpravy rozdílu mezi příjmy a výdaji v důsledku změny způsobu uplatňování paušálních výdajů na skutečné výdaje.	224
7.3	Problematika přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví a naopak	225
7.3.1	Přechod z daňové evidence na vedení účetnictví.	225
7.3.2	Přechod z vedení účetnictví na vedení daňové evidence.	228
7.4	Solidární zvýšení daně.	228
7.4.1	Solidární zvýšení daně u zaměstnanců	229
7.4.2	Solidární zvýšení daně u podnikatelů	231
7.4.3	Solidární zvýšení daně u spolupracujících osob	232
7.5	Inkorporace daně dědické a darovací do zákona o daních z příjmů z pohledu daně z příjmů fyzických osob.	234
7.6	Daňové aspekty tichého společníka.	239
7.7	Ukončení účasti člena v obchodní korporaci.	241
7.7.1	Ukončení účasti společníka ve společnosti s ručením omezeným – realizace vypořádacího podílu.	242
7.7.2	Převod podílu společníka ve společnosti s ručením omezeným	244
7.8	Ukončení podnikání fyzické osoby	245
7.8.1	Ohlašovací povinnost poplatníka a archivace dokladů	246
7.8.1.1	Ohlášení ukončení podnikání prostřednictvím živnostenského úřadu	246

7.8.1.2	Ohlášení ukončení podnikání prostřednictvím jiných institucí	247
7.8.1.3	Archivace dokladů	248
7.8.2	Úpravy základu daně, pokud poplatník vedl účetnictví	248
7.8.3	Úpravy základu daně, pokud poplatník vedl daňovou evidenci	249
7.8.4	Úpravy základu daně, pokud poplatník uplatňoval výdaje procentem z příjmů	250
7.8.5	Obchodní majetek poplatníka při ukončení podnikání	251
8	Specifické daňové případy u právnických osob	253
8.1	Základní principy zdaňování veřejně prospěšných poplatníků	253
8.2	Základní principy zdaňování provozovatelů solárních elektráren	257
8.3	Zdaňování příjmů veřejných obchodních společností a komanditních společností včetně jejich společníků	261
8.3.1	Zdaňování příjmů veřejných obchodních společností (v. o. s.)	261
8.3.2	Zdaňování příjmů komanditních společností	262
8.4	Inkorporace daně dědické a darovací do zákona o daních z příjmů z pohledu daně z příjmů právnických osob	262
8.5	Pravidla proti vyhýbání se daňovým povinnostem – implementace směrnice ATAD do ZDP	265
8.5.1	Omezení uznatelnosti nadměrných výpůjčních výdajů	268
8.5.2	Zdanění ovládané zahraniční společnosti	272
9	Základní principy zdaňování cenných papírů	275
9.1	Obecné principy	275
9.2	Zdanění příjmů z cenných papírů u fyzických osob – nepodnikatelů	276
9.2.1	Běžný příjem – příjem z držby cenného papíru	276
9.2.2	Kapitálový příjem – příjem z prodeje cenného papíru	277
9.3	Zdanění příjmů z cenných papírů u fyzických osob – podnikatelů	280
9.3.1	Běžný příjem – příjem z držby cenného papíru	280
9.3.2	Kapitálový příjem – příjem z prodeje cenného papíru	280
9.4	Zdanění příjmů z cenných papírů u právnických osob	282
9.4.1	Běžný příjem – příjem z držby cenného papíru	282
9.4.2	Kapitálový příjem – příjem z prodeje cenného papíru	283
	Seznam použité literatury	285